

Informationspaket om ISNI

Här finns svaren på de frågor som oftast ställs till oss. Frågorna är indelade i grupperna [Allmänt](#), [Hur ISNI används och fördelen med den](#), [Distribution av ISNI](#) och [Felaktiga uppgifter och behandling av uppgifter](#).

Ett eget avsnitt finns dessutom i informationspaketet [om användningen av ISNI inom upphovsrättsorganisationer](#).

Om du inte hittar svaret du söker på den här sidan, kontakta oss: toimijakuvailu-posti@helsinki.fi.

Link till informationspaketet: <https://www.kiwi.fi/x/NAEiDw>.

Allmänt

ISNI-identifikatorn (*International Standard Name Identifier*) identifierar personers och sammanslutningars offentliga identiteter globalt, unikt och permanent. ISNI samlar ihop alla namnvariationer och namnformer på en person eller en sammanslutning (till exempel olika translitterationer av namnet) och med hjälp av det kan personer och sammanslutningar med samma namn skiljas åt från varandra.

ISNI-identifikatorn tillhör samma kategori identifikatorer som exempelvis ISBN eller ISRC. På samma sätt som man med hjälp av ISBN identifierar böcker och med ISRC-koden låtar som finns inspelade, kan man med hjälp av ISNI entydigt identifiera till exempel personer eller sammanslutningar som hör samman med en bok eller en inspelning.

ISNI-identifikatorn består av 16 tecken och den betecknas antingen med mellanslag (0000 0001 2147 8925) eller utan (0000000121478925). Samma ISNI-identifikator kan även framföras i URL-form: <https://isni.org/isni/0000000121478925> (ISNI för finska författare Tove Jansson). Ja.

Principerna för att bilda ISNI beskrivs i ISNI-standarden ISO 27729 ([länk till den standard som upprätthålls av Internationella standardiseringsorganisationen ISO, webbplats på engelska](#)).

Det finns också en översättning till finska av Finlands Standardiseringsförbund SFS rf, SFS-ISO 27729 ([länk till nätbutiken för SFS-standarder](#)). Enligt ISNI-standarden avses det med offentliga identiteter namn som aktörer använder när de skapar, producerar, administrerar och förmedlar informationsinnehåll i exempelvis kommunikationsmedier.

Offentlig identitet är alltså den namnform som personen använder i offentligheten.

Om en person publicerar verk både under sitt eget namn och sitt artistnamn utgör båda offentliga identiteter och får var sin ISNI-identifikator.

Om en person endast publicerar verk under sitt artistnamn, då är endast artistnamnet en offentlig identitet. Offentliga identiteter kan ha olika stavningssätt och namnformer. De har alla en gemensam ISNI-identifikator.

Exempelvis ryska namn kan ha flera olika translitterationssätt och stavningssätt. Alla olika former av Pjotr Tjajkovskijs namn nedan har en gemensam ISNI (<https://isni.org/isni/0000000121449518>).

- Tsaikovski, Pjotr
- ajkovskij, Petr
- Tchaikovsky, Peter
- Tshaikovski, Pjotr
- Tjajkovskij, Peter
- ,
- ,
- ,
- ,

Med aktör avses en person eller en sammanslutning som har anknytning till publicerat vetenskapligt eller konstnärligt material eller exempelvis manuskriptmaterial eller arkivmaterial. En aktör kan till exempel vara en författare, en kompositör, en musikensemble eller en förläggare. En aktör kan också vara en person eller en sammanslutning som är ett tema i en bok, till exempel en kunglig person, en politisk aktivist, en bataljon i krigstid eller ett lokalt företag. Ja, det går bra.

Om en författare publicerar böcker både under sitt eget namn och under olika pseudonymer eller artistnamn har hen flera offentliga identiteter. Alla dessa kan ha egna ISNI-identifikatorer.

Till exempel

- verkligt namn: **Pirkko Saisio** <https://isni.org/isni/0000000081572780>
- annan identitet: **Jukka Larsson** <https://isni.org/isni/0000000045929754>
- annan identitet: **Eva Wein** <https://isni.org/isni/0000000081505780>.

ISNI-verksamheten administreras av ISNI-IA (ISNI International Agency) och dess säte finns i London (Storbritannien). Mer information om organisationens förvaltning finns på ISNI-centrets webbplats (på engelska): <https://isni.org/page/governance/>.

ISNI-AA (ISNI Assignment Agency) ansvarar för databasen och det tekniska underhållet av den. Innehållet i ISNI-databasen upprätthålls av ISNI QT (ISNI Quality Team), som består av sakkunniga vid nationalbiblioteken British Library och Bibliothèque nationale de France. Varje registreringsenhet ansvarar för att den information de skickat till databasen hålls uppdaterad. Mer information om verksamheten finns på ISNI-centrets webbplats (på engelska): <https://isni.org/page/how-isni-works/>.

Endast registreringskontoren (*ISNI Registration Agencies*) kan söka nya ISNI-identifikatorer. Registreringskontoren har en obegränsad skrivskyddad åtkomst till ISNI-databasen. En förteckning över ISNIs registreringskontor finns på ISNI-centrets webbplats (på engelska): <https://isni.org/page/isni-registration-agencies/>.

Registreringskontoren förmedlar ISNI-ansökningarna till den internationella ISNI-databasen åt kunderna och ger anvisningar om vilka uppgifter som behövs för ISNI-ansökan.

Nationalbiblioteket är tills vidare det enda finländska registreringskontoret för ISNI. Nationalbiblioteket beviljar alltså inte själv ISNI-identifikatorer utan fungerar som en förmedlare av uppgifter mellan den som gjort en ISNI-ansökan (till exempel en upphovsrättsorganisation eller en förläggare) och den beviljande aktören, med andra ord det internationella ISNI-centret.

Hur ISNI används och fördelen med den

Med hjälp av en ISNI-identifikator kan man entydigt identifiera aktörer (exempelvis författare, förläggare, kompositörer), som hör samman med vetenskapligt eller konstnärligt material.

ISNI samlar ihop alla namnvariationer och ändrade namnformer för en och samma aktör.

Med hjälp av ISNI-identifikatorn kan sökresultat på ett tillförlitligt sätt riktas till den aktör som önskas.

Med hjälp av ISNI kan samma eller liknande namn skiljas åt från varandra utan att behöva behandla födelseår eller andra känsliga personuppgifter i offentliga tjänster.

En identifikator enligt ISO-standard främjar maskinläsbarheten och fungerar som en förenande faktor mellan olika system.

ISNI-identifikatorn används i databaser för att entydigt kunna skilja åt personer eller samfund med samma namn från varandra. ISNI-identifikatorn fungerar som en brobyggare mellan databaser när det gäller tillförlitlig information om aktörer.

ISNI används av bland annat Wikipedia och Wikidata, många nationalbibliotek (t.ex. Nationalbiblioteket i Finland, Frankrikes nationalbibliotek BnF) och olika upphovsrättsorganisationer.

Även bland förläggare och bokförmedlare börjar användningen av ISNI-identifikatorer bli allt vanligare.

ISNI är en förkortning av orden *International Standard Name Identifier* och ORCID i sin tur av *Open Researcher and Contributor ID*. Det finns många likheter mellan identifikatorerna men även vissa skillnader.

Likheter

- Båda är bestående och specifika identifikatorer vars syfte är att skilja åt personer med samma namn från varandra, sammanföra namnens olika stavningssätt och även reda ut andra sammanblandningar anknutna till ett namns olika former.
- Båda beteckningarna består av 16 tecken.
- Användningen av båda identifikatorerna ökar ute i världen.

Skillnader

- ORCID är främst riktad till forskare, ISNI kan däremot ges till aktörer inom både vetenskapligt och konstnärligt kreativt arbete.
- En ISNI-identifikator kan endast ansökas via en medlemsorganisation eller ett registreringskontor för ISNI, en ORCID-identifikator kan man ansöka om själv. Eftersom ISNI-identifikatorer skapas centraliserat är inte aktören alltid medveten om att hen har en ISNI-identifikator.
- En ISNI-identifikator är avsedd för både samfund och personer och med hjälp av den kan både avlidna och levande personer identifieras. En ORCID-beteckning är riktad till personer som aktivt skapar vetenskap.
- De som har nytta av ISNI-identifikatorn är bland annat upphovsrättsorganisationer, nationalbibliotek, bokförlag och -förmedlare samt musiktjänster som drivs på nätet. En ORCID-identifikator är främst avsedd för identifiering av forskare.
- I Finland fungerar CSC som koordinator för ORCID, för ISNI-verksamheten svarar däremot Nationalbiblioteket. CSC och Nationalbiblioteket kartlägger eventuella former för samarbete.

Användningen av ISNI i upphovsrättsorganisationer

Genom att skaffa internationella ISNI-identifikatorer till aktörerna förbättras metadata för upphovsrättsorganisationer inom den kreativa sektorn. Projektet inleddes i februari 2022 och pågår till slutet av 2023. I projektet deltar Gramex, Kopiosto, Kuvasto, Sanasto och Teosto. Mer information om projektet hittar du på Nationalbibliotekets webbplats: <https://www.kansalliskirjasto.fi/sv/projekt/upphovsrattsorganisationer-tar-i-bruk-isni-identifikatorer>. En stor del av aktörerna inom den kreativa sektorn har redan ISNI-identifikatorer, även om de inte nödvändigtvis själva är medvetna om dem.

Nationalbiblioteket har ansökt om ISNI-identifikatorer för alla aktörer i deras egna aktörsdatabas. Det finns redan cirka 176 000 identifikatorer. I Nationalbibliotekets aktörsdatabas beskrivs alla aktörer som skapat material som publicerats i Finland.

ISNI-identifikatorerna i Nationalbibliotekets aktörsdatabas kan du hitta i [Kanto](#).

En ISNI-identifikator kan jämföras med ett IPI- eller IPN-nummer. Meningen med ISNI är att entydigt identifiera de personer och sammanslutningar som har anknytning till vilket kreativt verk som helst, bl.a. författare, artister, aktörer inom visuell konst, producenter eller förläggare.

Att ta i bruk en gemensam global identifikator möjliggör ett tätare samarbete och bättre service för upphovsrättsorganisationernas kunder på lång sikt.

ISNI-identifikatorn gör information rörande aktören mer tillförlitlig och kompatibel.

Att ta i bruk ISNI-identifikatorn utvecklar å sin sida användningen, tillgängligheten och hanteringen av den konstnärliga sektorns digitala data.

Kvaliteten på upphovsrättsorganisationernas metadata ökar när ISNI tas i bruk.

I förra avsnittet besvarar vi frågan *Vad behövs ISNI för?* på ett allmänt plan. Om vi ser på fördelarna i synnerhet för anställda inom den kreativa sektorn kan vi lägga till följande fördelar:

- ISNI-identifikatorn fungerar över branschgränserna, alltså kan alla anställda inom den kreativa sektorn ansöka om en sådan.

- Med hjälp av ISNI-identifikatorn kan upphovsrättsersättning delas ut på ett bättre sätt än förut, framför allt till rättsinnehavare som verkar utomlands.
- Bland upphovsrättsorganisationernas samarbetspartners, framför allt inom musikbranschen, ökar användningen av ISNI-identifikatorer.

ISNI är en identifikator som förvaltas av ISNI-IA, och som identifierar personer och sammanslutningar globalt, unikt och permanent. En ISNI-identifikator kan ges till aktörer inom både vetenskapligt och konstnärligt arbete. ISNI-identifikatorn används för att förenkla tillgången till information och utbytet av uppgifter om aktörer - nationellt och internationellt mellan olika organisationer.

Aktörsidentifikatorn **IPI** upprätthålls av **CISAC** och används för hantering av rättigheterna till aktörers verk. IPI-identifikatorn används framför allt av kompositörer och förläggare. Med hjälp av identifikatorn kan upphovsrättsorganisationer dela ut upphovsrättsersättningar.

IPN används internationellt i samarbete mellan upphovsrättsorganisationer och andra aktörer inom musikbranschen för att identifiera artister som medverkar på ljudinspelningar.

Likheter

- Meningen med identifikatorn är att entydigt identifiera personer och skilja åt personer med samma namn. De är bestående och individuella.
- Beteckningarna används i stor utsträckning internationellt.

Skillnader

- ISNI-identifikatorn kan användas för att identifiera aktörer inom olika branscher, medan IPN-identifikatorn i huvudsak används för att identifiera olika aktörer inom musikbranschen.
- ISNI-identifikatorn är offentlig, medan IPI- och IPN-numren endast är tillgängliga för upphovsrättsorganisationerna och deras kunder.
- IPI- och IPN-identifikatorerna ges för personers verkliga identiteter och pseudonymer. Däremot ansöker man om ISNI-identifikatorer både för personers offentliga identiteter och för sammanslutningar.
- ISNI samlar ihop alla namnvariationer och ändrade namnformer för en och samma aktör.

Även om det finns skillnader mellan beteckningarna kompletterar de standardiserade identifikatorerna varandra och förbättrar kvaliteten på metadata och utdelningen av upphovsrättsersättningar. ISNI-identifikatorn fungerar som en brobyggare mellan olika aktörer som använder olika interna identifikatorer, och säkerställer på samma sätt som övriga identifikatorer inom branschen att aktörer som har anknytning till verket är entydigt identifierbara.

Med hjälp av ISNI-identifikatorn kan aktörer inom kreativt arbete internationellt identifieras på ett tillförlitligt sätt och med hänsyn till datasäkerhet, oavsett bransch.

ISNI-identifikatorn fungerar som en brobyggare mellan olika aktörer som använder olika interna identifikatorer, och säkerställer på samma sätt som dem att aktörerna med anknytning till verket är entydigt identifierbara.

ISNI-identifikatorn gör det enklare att entydigt identifiera aktören bakom ett verk i en allt mer sammankopplad värld, och framför allt i internationella sammanhang, vilket underlättar utdelningen av upphovsrättsersättningar till och från utlandet.

Användningen av ISNI-identifikatorer ökar. Av de globala aktörerna har t.ex. Apple, Google och Spotify redan tagit ISNI-identifikatorer i bruk.

Distribution av ISNI

ISNI-identifikatorerna finns fritt att söka i databasen som upprätthålls av det internationella ISNI-centret (<http://www.isni.org/search>).

Nationalbibliotekets aktörsdatabas har öppnats som öppna data i tjänsten Finto. ISNI-identifikatorer anknutna till finländsk publikationsproduktion kan sökas i Kanto (KANTO – Nationella aktörsnamn <https://finto.fi/finaf/sv/>). Enskilda identifikatorer söker man på aktörens namn.

Melinda-biblioteken kan söka ISNI-identifikatorer direkt i auktoritetsdatabasen Asteri.

En ISNI-beteckning kan beviljas till alla offentliga identiteter eller aktörer som bedriver kreativt eller vetenskapligt arbete.

ISNI-identifikatorer kan registreras för exempelvis författare, musikers artistnamn, förläggare eller forskningsenheter.

Alla ISNI-beteckningar genereras i en databas, som upprätthålls av ISNI-AA (ISNI Assignment Agency).

Nya ISNI-identifikatorer kan ansökas via registreringskontoren för ISNI. En aktuell förteckning över ISNI:s registreringskontor finns på ISNI-centrets webbplats (på engelska): <https://isni.org/page/isni-registration-agencies/>.

Nationalbiblioteket är tills vidare det enda finländska registreringskontoret för ISNI. Nationalbiblioteket kan således inte själv bevilja ISNI-beteckningar direkt, men Nationalbiblioteket kan som registreringskontor förmedla en ansökan om ISNI till den internationella ISNI-databasen. Det går inte att på egen hand skicka in uppgifter till ISNI-databasen.

Närmare information om den innehålls- och referensinformation som behövs kan fås från aktörsbeskrivningstjänsten: toimijakuvalu-posti@helsinki.fi. För en ISNI-identifikator behövs nedanstående uppgifter.

Alla uppgifter är inte obligatoriska, men omfattande information bör lämnas. Uppgifterna som är märkta med asterisk rekommenderas starkt.

Personer

- personens för- och efternamn*
- eventuella andra namnformer och/eller stavningssätt
- födelseår* och -plats
- uppgift om eventuellt artistnamn eller eventuell pseudonym*
- land eller länder som har anknytning till personen (bostadsort, verksamhetsort e.d.).
- bransch(er) där personen verkar eller har verkat
- eventuella andra standardiserade identifikatorer (bl.a. ORCID, VIAF)
- informationskällor som finns på nätet (bl.a. Wikipedia, webbplatser)
- väsentliga publikationer med anknytning till personen*.

Samfund

- samfundets namn*
- andra former av namnet (förkortningar, former på andra språk osv.)
- året då samfundet grundades*
- eventuellt år då samfundet upplösts
- plats med anknytning till samfundet (t.ex. huvudkontorets ort, föreningens registrerade hemort, orten där ensemblen grundades)
- samfundets bransch*
- eventuella andra standardiserade identifikatorer (bl.a. FO-nummer)
- informationskällor som finns på nätet (bl.a. webbplatser, Wikipedia)*
- väsentliga publikationer med anknytning till samfundet*.

Närmare information om den innehålls- och referensinformation som behövs kan fås från aktörsbeskrivningstjänsten: [toimijakuvalu-posti @ helsinki.fi](mailto:toimijakuvalu-posti@helsinki.fi). Inte helt.

Ansökningarna om ISNI-identifikatorer är avgiftsbelagda för registreringskontoren. Registreringskontoren beslutar själva om eventuella serviceavgifter.

Som privatperson kan man tills vidare ansöka gratis om ISNI-identifikatorer för aktörer inom finländsk produktionsproduktion.

Om man vill ha ISNI-identifikatorer för en namnhet som upprätthålls av en organisation avgörs priset utgående från de ISNI-identifikatorer som det ansöks om.

Närmare information kan fås från aktörsbeskrivningstjänsten: [toimijakuvalu-posti @ helsinki.fi](mailto:toimijakuvalu-posti@helsinki.fi).

Det kan ta allt från två arbetsdagar till fyra veckor att få en ISNI-identifikator. Vi eftersträvar att det inte ska ta längre än tio arbetsdagar (bortsett från semesterdagar).

Nya ISNI-beteckningar för offentliga identiteter anknutna till finländsk produktionsproduktion går ganska snabbt att få.

Att ansöka om en identifikator för flera personer och/eller samfund på samma gång kan ta längre och kräva att ett serviceavtal för att lämna ut uppgifter skrivs under.

Felaktiga uppgifter och behandling av uppgifter

Du kan begära att dina personuppgifter korrigeras om du märker att de är felaktiga, bristfälliga eller otydliga.

Om du upptäcker att det finns ett fel (bl.a. om publikationerna av en annan person med samma namn syns vid dina uppgifter) i ISNI-databasen (<https://isni.org/page/search-database/>), gör en begäran om korrigerings.

Ett sätt är att skicka en begäran om korrigerings till upprätthållarna av databasen genom att använda den gula lådan (till vänster på sidan) som kommer fram vid sökresultaten som fått från sökgrenssnittet. Begäran om korrigerings ska skrivas på engelska.

Ett annat sätt är att kontakta oss: toimijakuvalu-posti@helsinki.fi. Nationalbiblioteket kan korrigeras och redigera uppgifter som skickats via Nationalbiblioteket. Till de uppgifter som Nationalbiblioteket skickat hör informationsleverantörsbeteckningen NLFIN (National Library of Finland). De personuppgifter som finns i ISNI-databasen behandlas i enlighet med EU:s dataskyddslag General Data Protection Regulation.

Närmare information gällande bland annat principerna för insamling och förvaring av data finns i ISNI-centrets datapolicy: [ISNI Data Policy](#) (PDF-fil, 544 KB; på engelska).

Hittade du inte svar på din fråga?

Om du inte hittade svar på din fråga på den här sidan, kontakta oss: [toimijakuvalu-posti @ helsinki.fi](mailto:toimijakuvalu-posti@helsinki.fi)